

Utbildningsinspektion i Beringskolan, Ekets skola, och Mårdenskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolorna	2
Bedömningar	3

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Ekets skola, Mårdenskolan samt Beringskolan och besökt skolorna den 6-7 och 13-14 november 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolorna. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna, som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt, har använts.

I skolorna intervjuades elever från samtliga årskurser, personal, rektorerna samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i flertalet årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakkuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolorna

Ekets skola	Antal barn/elever
Grundskola	46

Källa: Skolans egen statistik

Ekets skola omfattar följande verksamheter: skolbarnsomsorg och grundskola årskurserna 1–5. I Ekets skola minskar elevantalet. Detta påverkar skolans organisation och arbetssätt. Skolan är organiserad i två olika grupper, årskurserna 1 och 2 samt årskurserna 3, 4 och 5. Ingen förskoleklass finns läsåret 2007/2008. I årskurs 6 fortsätter eleverna sin utbildning i Beringskolan.

Mårdenskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	10
Grundskola	80

Källa: Skolans egen statistik

Mårdenskolan omfattar följande verksamheter: förskoleklass, skolbarnsomsorg samt grundskola årskurserna 1–5. Eleverna i årskurs 2, 3, 4 och 5 får sin undervisning i slöjd i Kungsskolan respektive Beringskolan. I årskurs 6 fortsätter eleverna sin utbildning i Beringskolan. Även i Mårdenskolan minskar elevantalet, vilket i sin tur kräver ny organisation och därtill nya arbetsmetoder.

Beringskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	20
Grundskola	270
Obligatorisk särskola	2

Källa: Skolans egen statistik

Beringskolan omfattar följande verksamheter: förskoleklass, skolbarnsomsorg samt grundskola årskurserna 1–6. På skolan finns också integrerade särskoleelever. Det finns sex arbetslag i skolan som till största delen är organiserade årskursvis. I skolan finns ett nära samarbete mellan förskoleklass, årskurs 1 och skolbarnsomsorg. Dessa verksamheter är dessutom samlade i gemensamma lokaler.

I Örskelljunga kommun pågick vid inspektionen en översyn av rektorsområdesorganisationen, vilket bland annat innebär att skolorna har vikarierande rektorer till dess att den nya organisationen fastställts.

Bedömningar

Samlad bedömning

Inspektörerna bedömer att eleverna vid Ekets skola, Mårdensskolan samt Beringskolan ges möjlighet till utveckling och lärande i den riktning som målen för skolformerna föreskriver. Elevernas kunskaper i svenska, engelska och matematik är goda. I varierande omfattning utgör de individuella utvecklingsplanerna underlag för uppföljning av elevernas måluppfyllelse. I skolorna finns det behov av att på skolnivå sammanställa, utvärdera och analysera skolornas resultat i relation till de nationella målen.

I skolorna sker enligt inspektörernas bedömning ett medvetet och aktivt värdegrundsarbete som ger resultat i form en god studiemiljö, där eleverna utvecklar samhörighet och respekt för varandra. I skolorna finns också exempel på god samverkan mellan verksamheterna i förskoleklass, skola och fritidshem.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Beringskolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan och eleverna har inte varit delaktiga vid upprättandet av planen (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Beringskolans, Ekets skola och Mårdenskolans kvalitetsredovisningar uppfyller inte författningarnas krav (1, 3 och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- I Ekets skola anordnas elevens val inte i enlighet med författningarnas krav (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).
- I Ekets skola och Mårdensskolan ges eleverna inte möjlighet att nå målen i för årskurs 5 i ämnet hem- och konsumentkunskap (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolorna inom följande områden.

- Skolorna bör förbättra arbetet med uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper på skolnivå i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5.
- Skolornas åtgärdsprogram bör förbättras till innehåll och kvalitet.

Kunskaper

Resultat och utvärdering av lärandet

Inspektörerna bedömer att i Mårdensskolan och Beringskolan ges barnen i förskoleklassen goda förutsättningar att utvecklas i den riktning som målen för skolformen anger. Lärarna arbetar målinriktat med barnens utveckling och lärande samt lägger grunden för barnens fortsatta skolgång.

En resultatsammanställning av skolornas nationella ämnesprov i skolår 5 läsåret 2006/07 visar att resultaten varierar något mellan skolorna och ämnena men personalen bedömer att det är en stor andel av eleverna som når målen. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolorna fortsätter föra en diskussion kring hur eleverna ges möjlighet till ökad måluppfyllelse i engelska, matematik och svenska.

Enligt läroplan och kursplaner ska lärarna följa elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. I skolorna finns, förutom de nationella ämnesproven i årskurs 5, flera former för uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsmässiga utveckling. Detta sker bl.a. genom s.k. portfolio, diagnoser och en digital om-dömesdatabas som omfattar samtliga ämnen. Denna dokumentation används sedan som underlag för den individuella utvecklingsplanen som upprättas vid utvecklingssamtalen. Inspektörerna bedömer dock att skolorna bör arbeta vidare med att göra en mer systematisk uppföljning, utvärdering och analys av elevernas kunskapsutveckling på skolnivå i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Vid utvecklingssamtalet ska lärarna i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser skolan behöver göra för att eleverna ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Det framkommer i vissa av de individuella utvecklingsplaner som inspektörerna har granskat att det till stora delar är eleverna själva och deras föräldrar som ansvarar för måluppfyllelsen. Planerna utgår inte heller alltid tydligt från var eleverna befinner sig i förhållande till målen i läroplanerna och kursplanerna. Inspektörerna vill påpeka vikten av att skolornas arbete med de individuella utvecklingsplaner utvecklas avseende innehåll och kvalitet.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet framgår betydelsen av att skolan är tydlig i fråga om mål och innehåll som en förutsättning för elevernas rätt till inflytande. I vilken mån eleverna har kännedom om målen för utbildningen varierar mellan skolorna, årskurserna och den enskilde eleven. I skolorna har eleverna inflytande över verksamheten genom klassråd och elevråd. Eleverna uppger att de i elevrådet pratar om trivsel i skolan, klassen, matsalen samt inköp av nya lekredskap. Dock visar inspektionen att elevernas inflytande över det egna lärandet mest handlar om att de ges möjligheter till olika val eller att de får välja extrauppgifter när de är klara med det planerade arbetet. Inspektörerna framhåller vikten av att målen för utbildningen i varje ämne tydliggörs för alla elever. Vidare är det av vikt att skolorna arbetar för att öka elevernas inflytande över undervisningens innehåll och uppläggning.

Enligt läroplanen ska lärarna samverka med varandra i arbetet med att nå målen för utbildningen. Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Detta är något som till stora delar genomsyrar verksamheterna i samtliga skolor. Inspektörerna har sett goda exempel på en tydlig lust att lära. Dock har samverkan mellan fritidshemsverksamheten och grundskolan i Ekets skola inte genomförts på ett tillfredsställande sätt på grund av lokal- och personalmässiga skäl. Detta har dock under inspektionen uppmärksammats av ledningen för skolan och arbete pågår med att skapa förutsättningar för samarbete. Inspektörerna förutsätter att skolan arbetar vidare med att utveckla dessa samarbetsformer.

Individanpassning och särskilt stöd

Särskilda stödinsatser ska ges till elever som befaras att inte nå målen och om de är i behov av specialpedagogiska insatser. Rektorn ska fatta beslut om sådant stöd och se till att åtgärdsprogram upprättas för dessa elever. Ett åtgärdsprogram ska vara ett redskap och hjälpmedel för skolornas personal att planera och utveckla den pedagogiska verksamheten kring den enskilda eleven.

Inspektörerna bedömer att alla skolorna har rutiner för att identifiera, utreda och tillgodose stödbehov. Inspektörerna vill göra Beringskolan uppmärksam på

att särskilt stöd i första hand ska ges inom den klass eller grupp som eleven tillhör. I skolornas arbete med att upprätta åtgärdsprogram ser inspektionen behov av förbättringsinsatser. I vissa av de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av saknas utvärderingsbara och konkreta mål som eleverna ska uppnå. I angivna åtgärder läggs stort ansvar på eleven och hemmet. Skolans åtaganden är inte lika synliga och tydliga. I åtgärdsprogrammen saknas i stor utsträckning förslag på arbetssätt och arbetsformer som bäst tillgodoser elevernas behov. Uppföljningar saknas också där nya målsättningar kan ta sin utgångspunkt. Inspektörerna bedömer att kvaliteten i åtgärdsprogrammen bör förbättras.

Normer och värden

I Ekets skola, Mårdensskolan, och Beringskolan genomförs olika aktiviteter i syfte att skapa en god studiemiljö. Genom diskussioner i elevråd och klassråd sätts fokus på elevernas sociala utveckling och hur man ska uppträda tillsammans i skolan för att vara en bra kompis. Genomgående uttrycks i utsagor från personal och föräldrar att "alla barn blir sedda". I Beringskolan hålls värdegrundsarbetet levande genom bl.a. "månadens etikfråga". I Mårdensskolan finns "bry sig om regler". Dessa regler framhåller bl.a. att alla i skolan ska hjälpa varandra, lyssna och dela med sig. Reglerna är väl kända både av elever och av föräldrar. Rektorerna har ansvar för att det finns ordningsregler och att dessa utarbetas och följs upp under medverkan av personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Enligt inspektörerna sker ett medvetet arbete för att skapa en god studiemiljö som i många stycken är av god kvalitet

Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever ska varje skola ha en likabehandlingsplan som årligen ska följas upp och ses över under medverkan av eleverna. Samtliga tre skolor har en likabehandlingsplan. Inspektionen visar dock att Beringskolans likabehandlingsplan inte uppfyller de krav som lagen ställer. I skolans likabehandlingsplan saknas bl.a. en specifik redovisning av verksamhetens behov, utifrån en aktuell kartläggning, samt vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under kommande året. Vidare framgår inte ansvarsfördelningen mellan rektorn och övrig personal tydligt. Dessutom framkommer att eleverna inte har getts möjlighet att medverka i framtagandet av likabehandlingsplanen. Mot bakgrund av ovanstående måste skolan se till att utarbetandet av likabehandlingsplaner följer författningarnas krav.

Ledning och kvalitetsarbete

Beringskolan och Mårdensskolan hade vid inspektionstillfället en gemensam rektor, medan rektorn för Ekets skola tillika tjänstgjorde som biträdande rektor för Kungsskolans årskurser 7–9. Inspektörerna bedömer att skolornas ledning i huvudsak fungerar väl. Rektorerna är väl insatta i styrdokumentet, förtrogna med det dagliga arbetet samt initierar och driver vissa utvecklingsfrågor. Intervjuade lärare uppger dock att tillfällena för gemensamma pedagogiska diskussioner är för få. I skolorna finns det behov av att på skolnivå sammanställa, utvärdera och analysera skolornas resultat i relation till de nationella målen. Inspektörerna vill betona rektorernas övergripande pedagogiska ansvar samt ansvaret för varje skolas samlade resultat. Inspektörerna vill framhålla vikten av att rektorerna framöver i större utsträckning skapar forum för gemensamma diskussioner samt leder skolornas utvecklingsarbete så att utvärdering och resultatsammanställningar i större omfattning analyseras och bedöms.

En skolas kvalitetsarbete syftar till att identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder. För att förbättringar ska bestå och kvaliteten höjas behöver utvecklingen följas över tid. I de tre skolorna finns en tydlig koppling mellan målen i skolornas arbetsplaner och kvalitetsredovisningarna. I intervjuer med lärare framkommer att både arbetsplanen och kvalitetsredovisningen utgör reella verktyg i skolornas utvecklingsarbete. Som tidigare beskrivits sker kontinuerlig uppföljning av elevernas kunskapsutveckling på individnivå. I hög utsträckning används prov och diagnoser, men även andra utvärderingar genomförs, till exempel i form av enkäter. Inspektörerna bedömer att skolorna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete. Dock ser inspektörerna en svaghet när det gäller att analysera och bedöma verksamheternas måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen är den sammanfattande dokumentationen av hur långt en skola kommit vid en viss tidpunkt när det gäller att förverkliga nationella mål. Inspektörerna har tagit del av de tre skolornas kvalitetsredovisningar för 2006/07. Beringskolans kvalitetsredovisning innehåller till stora delar beskrivning om vad skolan har arbetat med under året. Analyser och bedömningar av arbetet som bygger på utvärderingar och resultat-sammanställningar som skolan gör finns i liten utsträckning och måste utvecklas, i enlighet med förordningens krav. Vidare ges inte eleverna möjligheter att medverka i arbetet med kvalitetsredovisningen på Ekets skola, Mårdenskolan och Beringskolan, vilket också är ett förordningskrav.

Tillgång till likvärdig utbildning

I Ekets skola och Mårdenskolan anordnas undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap först när eleverna börjar i Beringskolans årskurs 6. Eleverna ges således inte möjlighet att nå de nationella målen som finns uppsatta för ämnet i årskurs 5, vilket måste ses över.

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. I Ekets skola finns i timplanen tid för elevens val från årskurs 1–5. Vid inspektionen framkommer att elevens val inte erbjuds eleverna i Ekets skola. Inspektörerna bedömer att skolan inte följer författningarnas krav gällande elevens val.

Resurser

I Ekets skola, Mårdenskolan och Beringskolan finns kompetenta och erfarna lärare. Inspektionen bedömer att tillgången till lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver som god. I arbetslagen används lärarnas kompetens flexibelt och man samverkar kring olika ämnen. Tillgång till lärare med specialpedagogisk kompetens bedöms också som god. Skolorna har dessutom tillgång till den kommunövergripande Centrumresursen, som är ytterligare ett stöd vid behov. Inom Centrumresursen finns bl.a. psykolog, kurator och talpedagog anställda.

Skolans lokaler är ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs där. Beringskolan, Ekets skola och Mårdenskolan har dessutom tillgång till egna skolbibliotek som används i undervisningen regelbundet. Inspektörerna bedömer skolornas resurser som goda.

Datum	Ort
2008-03-13	Lund

Birgitta Knutsson Rohdin

Ebba Svartz

Helena Plantin

Cecilia Hanö